

Bajramska hutba reisu-l-uleme dr. Husein-ef. Kavazovića

(Ramazanski bajram 1438/2017. god.)

Zahvaljujemo se Allahu,

Uzvišenom Gospodaru svjetova,

Milostivom i Svemilosnom,

Koji prašta i Koji pokajanja prima,

Od Kojeg pomoć i oprost tražimo.

Mi se Njegovoj milosti nadamo.

Kada među nama milosti nestane, mi znamo da je On sačuvao za nas.

Kada dnu dođemo, mi smo uvjereni da nas samo On može izdići.

Kada dunjalučki vrh dosegemo, On nas malehnim učini.

Svjedočimo da je Muhammed, taj ukras i gospodin svjetova, Njegov rob i Njegov poslanik. On ga je, uistinu, kao milost poslao, da radosnu vijest i nadu donese i da opomene, prije nego što nastupi Sudnji dan.

Njegova milost je i ramazan, mjesec u kojem smo obavezani da danju postimo, ako možemo, a noći u dobrovoljnom ibadetu provodimo. U njemu je noć bolja od hiljadu mjeseci. Ramazan je i mjesec strpljivosti, a nagrada za strpljivost je Džennet.

Braćo i sestre.

U ovom jutru naročito smo zahvalni Milostivom. Zahvalni smo Mu na uputi koju nam je darovao upravo u blagoslovljenom mjesecu koji danas svečano i radosno ispraćamo. To je bilo naše jedinstveno vrijeme koje smo posvetili malo više našem namazu i našem postu, dijeleći zekat i sadekatu-l-fitr. Dijelili smo i dobru,

lijepu i korisnu riječ. Prema drugima smo bili plemeniti i milostivi, a prema sebi strogi, s mnogo preispitivanja i samosagledavanja. Ramazan ispraćamo bogatiji za još jedno vjerničko iskustvo, smireni i staloženi, oboružani nadom da će sve biti onako kako On htjedne.

Ramazan nas je podsjetio i na Istinu s kojom je došao Pejgamber, a.s. Nju ne treba plaho dokazivati. Ona je tu, a do nas je koliko ćemo joj se pokoriti i koliko ćemo je prihvatiti. U kur'anskim riječima je:

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ۗ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

I reci: „**Došla je Istina, a nestalo je laži; laž, zaista, nestaje!**“ (El-Isra, 81)

Živimo u vremenu u kojem se istina baš i ne voli, ali i ne traži. Umjesto istini, sve više smo izloženi postupcima onih koji pokazuju neograničenu želju za moći i dominacijom. Zašto danas da ne kažemo: živimo u svijetu u kojem se laž smatra vrlinom i sredstvom probitka, a istina znakom slabosti. Vjerovjesnik, a.s., nas je upozorio na ovo vrijeme u savjetu kojeg je dao Ebu Zerru, r.a., kada mu je rekao:

Govori istinu, makar bila i gorka, i u onome što je Božiji hak ne boj se nikoga.

Svijet koji znamo izložen je bespoštednoj borbi za moć. Zlo se opravdava i nameće kao spas, a u duše ljudi se uselio nemir i strah. Malo je onih koji uspijevaju sve oko sebe vidjeti unutaršnjim vidom (*basirom*) i sebe obogatiti duhovnom borbom (*mudžahedom*). Našim srcima vlada sljepilo, jer Uzvišeni reče:

فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارَ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبَ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

„**Nisu slijepe oči, nego su (nam) slijepa srca koja su u prsima.**“ (El-Hadždž, 46)

Iblis, l.a., i njegovi sljedbenici pomiješali su nam istinu i laž, dobro i zlo, a da to nismo ni primijetili. Međutim, drevna je istina, toliko puta potvrđena, da bez vjere u Boga ona nije cjelovita. Parcijalna istina nam neće pomoći da nađemo svoj put

i spas. Ona je poput munje u mrkloj noći: bljesne, a odmah i zgasne. Bez Božije pomoći nije moguće naći izlaz iz tame u koju su nas odvele naše zablude. Čovjek bez Božijeg svjetla, Njegove Riječi, liči na napušten mračni zamak, kako je govorio Vjerovjesnik, a.s.

Eto, zato nam je dat ramazan, to duhovno putovanje, da osnaži naš duhovni vid, da smiri pohotu i pohlepu i umanji oholost (*kibur*), kojima smo skloni; da srce učini budnim, razum bistrijim, a dušu zadovoljnom.

Uzvišeni kaže:

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

„I nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine.“ (El-Kasas, 77)

Braćo i sestre.

Dočekali smo bajramsko jutro. Radost ovih mubarek-dana ispunit će naše domove, naše mahale i sokake. Okupljeni u našim džamijama, upućujemo dove Allahu da kabul učini naš ibadet i naša dobra djela, a da preko onih ružnih pređe, da nam ih oprost i ukaže nam milost, koju željno iščekujemo.

Ramazan je ispunio naše duše Istinom i ljepotom pokornosti, ojačao naše vjerovanje i zbližio nas u ljubavi i zajedništvu.

Naš cilj je bio takvaluk (bogobojaznost). Činili smo ono što je trebalo da nam pomogne da budemo bolji, da ojača i rastereti naše duše, da nas poveže s braćom i sestrama. Allah nas je pozvao da vjerujemo i činimo dobro, sebi i drugima, da pobijedimo zlo u sebi i da ga se klonimo. Vjerovjesnik, a.s., uputio nas je:

Ko isposti mjesec ramazan, čvrsto vjerujući i žudeći za Allahovom nagradom i Njegovim zadovoljstvom, bit će mu oprosteni raniji grijesi.

Nesretan je samo onaj kome je u ovom mjesecu (bio) uskraćen Božiji oprost.

Braćo i sestre.

Allah nam vjeru nije učinio teškom. Sve njene istine lahko su razumljive i shvatljive. Osnova toga puta je vjerovanje u Boga i činjenje dobra, a izbjegavanje zla i suprostavljanje nepravdi i zulumu. Moralnost, kako nas je Vjerovjesnik učio, nije nikakva lista onoga što bi trebalo, a što se ne mora činiti. Moral je unutarnja snaga koja nas vodi kroz život, usklađena s Božijim propisima. Vjerovjesnik nam je to objasnio riječima: *Vrhunac dobra je lijep odgoj, a grijeh je ono što te kopka u duši, a ne bi volio da to saznaju ljudi.* (Muslim)

Moral naše zajednice izgrađen je na kur'anskim naložima:

„Vaš je Gospodar naredio da se ne klanjate nikome osim Njemu, i da lijepo postupate sa svojim roditeljima... Nemojte ubijati čovjeka čije vam je ubistvo Allah zabranio... Ne dirajte u imetak siročeta osim za njegovo dobro... Ispunjavajte svoje obaveze, jer ćete za njih polagati račun... Kada mjerite, ispunite mjeru kako treba, i vagajte bez zakidanja... Ne miješaj se u ono što ne poznaješ... Nemoj po zemlji oholo hoditi... Eto, šta je tebi Allah otkrio od mudrosti. I još pored Allaha ne stavljaš druge bogove, jer ćeš biti bačen u Džehenem, proklet i ponižen.“ (El-Isra, 23-39)

Duša je sklona zlu, kako nas Kur'an upozorava. Naučimo je da je kajanje temelj vjere, lijek za nju posrnulu. Zlo može zadovoljiti samo kazna, a grijeh može izbrisati samo pokajanje. Duša koja samu sebe kori je ona koja se obraća svome Gospodaru za pomoć, tražeći kod Njega oprost i utočište. Prenosi se da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: *Dunjaluk je ahiretska njiva, ko na njemu posije dobro – ubraće sreću, a ko posije zlo – ubraće kajanje.*

Braćo i sestre.

U nedavnoj prošlosti bili smo iskušani velikom nevoljom: strahom, glađu, neimaštinom, genocidom i uništenjem naših dobara. Strpljivo i uz veliki napor oduprli smo se tom zlu. Činili smo to u želji da budemo što bliže Allahovim riječima:

„A strpljivo podnositi i Allaha se bojati; tako trebaju odlučni postupiti.“ (Ali Imran, 186)

Bez obzira s kakvim se izazovima budemo suočavali u budućnosti, znajte, da je zdravlje i budućnost našeg naroda sadržano u ovom ajetu. Nemojmo to nikada zaboraviti, kao ni ono što smo preživjeli.

Uz to, volio bih da poslušamo i ove Božije riječi i da oćutimo, u sebi, njihovo značenje: **„Allah će, sigurno, uspostaviti ljubav između vas i onih s kojima ste u zavadi; Allah je svemoćan; Allah mnogo prašta i On je milostiv.“** (El-Mumtehine, 7)

Musliman ne bi smio prekidati odnose s bratom muslimanom (ali ni s drugima), jer udaljavanje ljudi jednih od drugih dovodi do mržnje i podjela. Neka nas ne oćaraju grubost, prepredenost i osorost, koju neki pokazuju. Nije snaga u tome. Naša je snaga u dobroti i strpljivosti, jer to su vjećite vrline po kojima se ljudi pamte.

Graditi mir i povjerenje za muslimane je obaveza, koja proizilazi iz Božije rijeći: **„Allah vam ne zabranjuje da ćinite dobro i da budete pravedni prema onima koji se ne bore protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavićaja vašeg ne izgone – Allah, zaista, voli one koji su pravićni.“** (El-Mumtehine, 8)

„Ako oni budu skloni miru, budi i ti sklon i pouzdaj se u Allaha, jer On, uistinu, sve ćuje i sve zna.“ (El-Enfal, 61)

Braćo i sestre.

I u ovoj svečanoj prilici, pozvani smo da govorimo o našoj Domovini, našem narodu i našoj Zajednici. Bosna i Hercegovna je zemlja s hiljadugodišnjom tradicijom trajanja. To je naš zavičaj, naša sadašnjost i budućnost; tu su naše uspomene i tragovi naših očeva. Duh našeg naroda stasao je u vjeri i jeziku naših predaka. U nama su položeni temelji vjere i vrijednosti iz prošlih vremena. To je sjeme za našu sadašnjost i našu budućnost.

No, samo sjeme nije dovoljno da se polje zazeleni. Ne može se živjeti od prošlosti, slave i truda predaka, ma kako na njim bili ponosni. Allahova uputa je jasna:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ

„O vjernici, pobrinite se o sebi...“ (El-Maide, 105) i to važi za svaku generaciju muslimana, jer:

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ

„Allah neće promijeniti stanje jednog naroda dok on ne promijeni ono što je u njemu.“ (Er-Ra`d, 11)

Drugi, ma koliko nas voljeli i pomagali nam, ne mogu učiniti ono što mi moramo i učiniti nas sretnim. Davno je rečeno da traženje krivca u drugima samo predstavlja izgovor da se ne bavite sobom i svojim problemima. Odgađanje problema neće ga riješiti, kažu mudri ljudi. Bez naše posvećenosti zajednici, truda i odricanja, neće biti ni puta, ni džamije, ni škole, ni bolnice, struje ili vode u našim kućama. To bi bar svima nama trebalo biti jasno. Samo se znojem i žuljevitim rukama može doći do željenog napretka.

Neka su nam uvijek na umu Vjerovjesnik, a.s., i njegovi ashabi. Njihovi uspjesi su ispunjeni odricanjem, ustrajnošću i marljivošću. To su njihovi temelji, a kuću moramo zidati sami. Naša zajednica je otvoreno gradilište. Svi smo pozvani da donesemo svoju ciglu i ugradimo je. Pozivam vas da budemo graditelji naše Islamske zajednice. Ona je naša zajednička kuća.

Braćo i sestre.

Iz Kur'ana smo naučili da je vjera slobodan izbor: „**Nema prisile u vjeru**“. Biti musliman znači živjeti u vjeri, sa svojom savješću, poštujući svačiji izbor. Mir i dobro, među ljudima, treba da bude i naša briga. *Musliman je samo onaj od čijeg su jezika i ruku sigurni ljudi*, govorio je Vjerovjesnik. Mir ne dolazi spolja. Potražimo mir u sebi prije nego ga zatražimo od drugog.

Allah, dž.š., nam je stavio u obavezu da se čuvamo tuđeg haka i da čuvamo tuđe pravo kao i svoje. Život, imetak i čast moraju ostati sveti za svakog od nas. Onaj ko oskrnavi ove svete vrijednosti, kod ljudi, nije od nas, pa makar i nosio naše ime.

Još nas je naš Poslanik poučio da je pravo bližeg komšije preče od prava daljeg brata. Kod muslimana, komšiluk je najvažnija zajednica ljudi. O tome je Vjerovjesnik, a.s., rekao: *Džibril mi je toliko govorio o lijepom odnosu prema komšiji da sam pomislio da će on biti nasljednik mog imetka*.

Bosna je na komšiluku građena, stoljećima! Bajram je prilika da podijelimo našu radost s komšijama, da ih ugostimo i da prema njima pokažemo poštovanje i toplinu.

Na kraju želim vam ukazati na obavezu prema našim najmlađima. Oni su emanet u našim rukama kojeg nam je Allah povjerio na čuvanje. Vjerovjesnik je roditelje uporedio s dobrim pastikom, koji čuva i brine o emanetu. Naša je obaveza da u našoj čeljadi probudimo osjećaj za zajedničko dobro i ljubav za druge ljude. Odgajajmo ih da budu marljivi i odgovorni u ispunjavanju svojih obaveza. Osposobimo ih za dane kada će spoznati da život nije igra i zabava, već odgovornost pred Stvoriteljem za svoj život i život svog bližnjeg.

Poučimo ih dovi koju je Vjerovjesnik, a.s., često učio: *Allahu moj, od Tebe tražim zaštitu od brige i žalosti, od slabosti i lijenosti, od kukavičluka i škrtosti, da me*

dug ne savlada i da me ljudi ne nadvladaju. Učimo ih da budu hrabri i da pred poteškoćama ne uzmiču.

Braćo i sestre.

Vjerujte u Boga; držite se Njegove riječi i izvršavajte ono što je On stavio u obavezu. Činite to prema svojim mogućnostima, jer Bog ne duži iznad naših mogućnosti. Budite otvorenih srca i zadovoljni u duši s onim što vam je određeno. Trudite se, jer nema nagrade bez truda i dobra djela. Upućujte dovu Allahu, jer primljena dova može promijeniti našu sudbinu.

Sutra je Dan šehida. Posjetimo šehitluke i u zajedničkoj dovi se prisjetimo njihove velike žrtve. Neka su nam oni uvijek u našim dovama, jer su položili svoje živote braneći ovu divnu zemlju i časnu slobodu.

Budimo uz ljude u nevolji: uz slabe, siromašne i bolesne.

Zaštitimo našu nejač i pružimo podstreka i priliku mladima.

Sklapajmo prijateljstva gdje god možemo.

Zalažimo se za istinu, kada god vidimo da se želi naturiti laž.

Izbjegavajmo svađe i prepirke o onome u čemu nema koristi, a u čemu je šteta očita.

Praštajmo jedni drugima, jer to učvršćuje veze među ljudima i narodima.

Muslimanima i muslimankama u domovini Bosni i Hercegovini, u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i dijaspori, želim sretne i berićetne bajramske dane. Provedimo ih s porodicom, rodbinom i prijateljima.

Bajram šerif mubarek olsun!